

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PRÁVA

Rizika insolvenčního řízení
Insolvency Proceedings Risks

Student:	Jakub Zubáň
Vedoucí bakalářské práce:	Mgr. Bc. Adam Ptašník Ph.D.

Ostrava 2010

Místopřísečně prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracoval samostatně.

V Ostravě 5. Května 2010

.....

Jakub Zubán

Obsah

1	ÚVOD.....	4
2	POČÁTKY ÚPADKOVÉHO PRÁVA V ČESKÉ REPUBLICE.....	6
2.1	Zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnaní	6
2.2	Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (Insolvenční zákon).....	11
3	Shrnutí	13
4	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ	14
4.1	Rysy insolvenčního řízení.....	14
4.1.1	Rychlost insolvenčního řízení	15
4.1.2	Způsob doručování v insolvenčním řízení.....	15
4.2	Obecné pojmy insolvenčního řízení.....	16
4.2.1	Úpadek.....	16
4.2.2	Majetková podstata.....	18
4.2.3	Incidenční spor	19
4.2.4	Moratorium.....	19
4.3	Insolvenční soud	20
4.4	Insolvenční rejstřík.....	21
4.5	Způsoby řešení úpadku	22
4.6	Průběh insolvenčního řízení.....	23
5	Shrnutí	26
6	RIZIKA Z POHLEDU DLUŽNÍKA	27
6.1	Zahájení insolvenčního řízení.....	27
6.1.1	Riziko spojené se zahájením insolvenčního řízení	27
6.1.2	Obrana solventního dlužníka proti takovému návrhu.....	28
6.2	Odpovědnost dlužníka za porušení povinnosti podat návrh na zahájení řízení	30
6.2.1	Důsledek porušení odpovědnosti podat návrh.....	30
6.2.2	Předběžné opatření	31

6.2.3	Jak předcházet škodám	32
7	Shrnutí	33
8	RIZIKA Z POHLEDU VĚŘITELE	34
8.1	Přihlašování pohledávek	34
8.1.1	Omezení lhůty pro přihlášení pohledávky.....	34
8.1.2	Jak dodržet zákonem stanovenou lhůtu	36
8.2	Přihlašovací formulář	38
8.2.1	Jednotná forma přihlášek.....	38
8.3	Riziko ovládnutí insolvenčního řízení	38
8.3.1	Přihlášení nadsazené pohledávky	38
8.3.2	Odpovědnost věřitele	39
8.3.3	Eliminace rizika sankce	39
8.4	Odpovědnost navrhovatele za podání insolvenčního návrhu.....	40
8.4.1	Šikanózní návrh	40
8.4.2	Jak se vyhnout riziku sankce za šikanózní návrh	41
8.4.3	Insolvence jak způsob obchodní praktiky v oboru stavebnictví.....	42
9	Shrnutí	44
10	ZÁVĚR.....	45
	Seznam použité literatury	47
	Seznam zkratk.....	49
	Seznam příloh.....	51

1 ÚVOD

Vzhledem k tomu, že neustále kolem sebe slyšíme dvě slova – „ekonomická“ a „krize“, vznikají ve společnosti stále větší počty případů, kdy se fyzické či právnické osoby dostávají do stavu, kdy nejsou schopny hradit své splatné závazky. Ovšem k tomu je třeba účinné právní úpravy.

Takou je jistě insolvenční zákon. Zákon, který je v praxi zhruba dva roky a který by sebou měl přinést zkvalitnění celého procesu úpadku, ať už se jedná o jakýkoliv subjekt. Zejména by pak měl naprosto odstranit nedostatky, které měla úprava předchozí. Ovšem ani nová úprava není bezchybná, dokonalá.

Cílem této bakalářské práce je najít rizika, se kterými se subjekty mohou v insolvenčním řízení setkat a najít řešení, jak se těmto rizikům nejlépe vyvarovat.

Jádro práce je rozděleno na čtyři kapitoly. Úvodní kapitola (Počátky úpadkového práva v České republice) obsahuje základní seznámení s původní úpravou Zákona o konkursu a vyrovnání. Je zde chronologicky popsána jeho celá sedmnáctiletá cesta od přijetí až po právní úpravu novou.

Druhá kapitola (Charakteristika insolvenčního řízení) je určena pro seznámení s principy a pojmoslovím, které insolvenční zákon nově přináší a které se od běžného civilního procesu v mnoha ohledech liší.

Poslední dvě kapitoly (Rizika z pohledu dlužníka a z pohledu věřitele) se zaměřují na popsání nejvýznamnějších rizik insolvence. V původním plánu bylo zamýšleno za tyto kapitoly také „Řízení rizik“, avšak z důvodu přerušení kontinuity mezi konkrétním rizikem a možností jeho eliminace jsou tyto kapitoly spojeny. Proto každé riziko obsahuje také popis jeho eliminace.

Základní metodologií práce je deterministická metoda při popisu insolvenčního řízení a porovnávání, zejména právní úpravy v aktuálním a původním znění. Rizika insolvenčního řízení a zejména jejich eliminace byla zjištěna pomocí metody dedukce.

Celá problematika insolvence je mnohonásobně rozsáhlejší než popisuje tato práce. Pečlivě bylo vybráno to nejdůležitější pro pochopení základů celého řízení. Z důvodu rozsahu nebylo možné probrat některé instituty podrobněji a rozsáhleji.

2 POČÁTKY ÚPADKOVÉHO PRÁVA V ČESKÉ REPUBLICE

Pro úvodní kapitolu bakalářské práce jsem zvolil stručný přehled úpravy úpadkové práva na území České republiky po roce 1989. Byla zvolena právě etapa po roce 1989, která celou kapitolu úpadkového práva, která měla zhruba 40 let pauzu, nastartovala.

První část se zabývá zákonem o konkurzu a vyrovnaní, který prošel mnoha změnami. Důsledně byly vybrány ty nejpodstatnější. Jsou popsány nedostatky, kterými úprava z počátku trpěla. Celá kapitola je pak zakončena krátkou historií úpravy aktuální, tedy insolvenčním zákonem.

2.1 Zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnaní

Dne 1. října 1991 nabyl účinnosti zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnaní (dále jen „ZKV“), který vrátil po čtyřiceti letech úpadkové právo do našeho právního systému.¹ Ovšem jeho nedostatky se postupem času v praxi projevíly nárůstem krizových situací, které byly důsledkem neustálého ekonomického a hospodářského vývoje. Tato skutečnost se následně stala faktorem vyvolávající a požadující určité změny. Byly přijaty mnohé novelizace, které znamenaly jak zásadní, tak pouhé kosmetické změny.

§ 67 odst. 1 ZKV, v původním znění zněl takto: „*Do jednoho roku od účinnosti tohoto zákona může soud prohlásit konkurs jen pro předložení dlužníka. Předpokladem prohlášení konkursu na základě návrhu podaného v této lhůtě věřitelem, kterým je státní podnik nebo obchodní společnost s výlučnou majetkovou účastí státu, je souhlas zakladatele věřitele po vyjádření zakladatele dlužníka.*“ Dle tohoto ustanovení nebylo možno prohlásit konkurs z důvodu insolvence – tedy platební neschopnosti. Důvodem tohoto omezení byla možnost „dominového efektu“, který by byl způsoben stavem, při němž by úpadek jednoho podniku mohl následně vyvolat úpadky dalších podniků. Ohroženo bylo zejména soukromé podnikání, které by se případným neplněním závazků státních podniků dostalo do potíží, a tím by mohl být ohrožen proces privatizace.

Po uplynutí doby jednoho roku, tj. 1. října 1992, bylo nutné tento režim ponechat, tedy prodloužit, a to z důvodu nepřekonání stavu, který tento režim vyvolal. Zákonem č. 471/1992 Sb. byl tento stav prodloužen o dobu šesti měsíců.

¹ SCHELLEOVÁ, I. *Základy insolvenčního práva*. 1. vyd. Ostrava : Key Publishing, 2008. 322 s. ISBN 978-80-87071-88-5.

Další novelou, účinnou od 16. dubna 1993, byl vytvořen institut ochranné lhůty, která počala běžet podáním návrhu na konkurs a trvala do doby jeho prohlášení. V tomto období měl úpadce možnost překonat své finanční problémy, či jinak překonat stav úpadku. K běhu této ochranné lhůty však docházelo pouze na návrh dlužníka. Tato lhůta byla vyhlášována veřejně – to mělo nejednu výhodu pro věřitele i samotného dlužníka. Věřitelé tak byli informováni o stavu úpadku dlužníka, což bylo samo výzvou pro přihlášení svých pohledávek. Věřitelům bylo taky zakázáno samostatné vymáhání pohledávek po dlužníkovi. Ten na druhou stranu nesměl pod hrozbou neplatnosti činit právní úkony, které by jakkoliv zhoršovali postavení svých věřitelů. Byl také zřízen věřitelský výbor, kterému byla dána důležitá oprávnění již v době ochranné lhůty. Další omezení novely se vztahovalo na řídící pracovníky úpadce, kterým bylo při konkurzu nebo vyrovnání rovněž pod hrozbou neplatnosti právních úkonů zákonem zakázáno jakkoliv nabývat majetek, jehož vlastníkem byl před zahájením řízení dlužník. Toto ustanovení se také vázalo na dobu 3 let od skončení konkurzu nebo vyrovnání.

Další doplnění se dělo v letech 1994 (zákon č. 42/1994 Sb.; zákon č. 74/1994 Sb. aj.), 1995, kdy byl zákon o konkurzu a vyrovnání novelizován zákonem č. 84/1995, a také v roce 1996.

Snahu zefektivnit konkurzní řízení odrážela novela účinná od 1. dubna 1998 přijatá Parlamentem České republiky. Bylo třeba zpřísnit postavení vůči dlužníkovi, který neplní své platné závazky, zrychlit práci konkurzních správců a celé řízení, aby byla lépe plněna funkce v hospodářství a také zpřesnit, zjednodušit a snížit úroveň formální stránky konkurzního řízení. Byla „zakotvena nepřipustnost institutu přerušení řízení, vylučovala se možnost aplikovat institut prominutí zmeškání lhůt v konkurzním řízení“.² Podle nové úpravy byla rozšířena povinnost dlužníka. Ta se vztahovala nejen na povinnost podání návrhu na prohlášení konkurzu z důvodu předlužení, ale nově také k případům, kdy došlo k úpadku z důvodu insolvence. Tato povinnost se však vztahovala pouze na právnické osoby a osoby fyzické – podnikatele. Nesplněním této povinnosti byl dlužník nucen nahradit věřitelům jejich škodu.

Další praktickou změnou, která umožnila objektivní zrychlení konkurzního řízení, bylo zejména zvýšení počtu konkurzních správců a zúžení okruhu osob, které měli možnost podat proti usnesení o prohlášení konkurzu odvolání. Jedinou osobou, která mohla podat odvolání

² SCHELLEOVÁ, I. *Základy insolvenčního práva*. 1. vyd. Ostrava : Key Publishing, 2008. s. 67

se tak stal dlužník, pokud ovšem sám nebyl navrhovatelem. Správcům byla nově dána lhůta 18 ti měsíců k podání konečné zprávy. Soud však podle okolnosti mohl lhůty prodloužit, ale také zkrátit. Nedodržení lhůty byly správci sankciovány a to jak pořádkovou pokutou, tak zproštěním funkce správce.

Novela z roku 1998 „*však nepřinesla vždy očekávaná zlepšení konkurzního řízení.*“³ Po krátkém období zákonodárného klidu v roce 1999 přinesl rok 2000 šest novel ZKV. Z těchto novel byla nejvýznamnější novela bankrotového zákona č. 105/2000 (tzv. poslanecká novela). Hlavním cílem této novely bylo „*do doby než bude přijata komplexní úprava úpadkového práva po vzoru zemí EU:*

- *posílit postavení věřitelů před dlužníky;*
- *posílit postavení správce konkurzní podstaty;*
- *posílit postavení konkurzních soudů;*
- *pod hrozbou zejména trestních sankcí donutit úpadce k plnění jejich základních povinností;*
- *čestnému dlužníkovi poskytnout možnost oddlužení a revitalizace zpřístupněním institutu vyrovnání;*
- *zjednodušit, zrychlit, zlevnit a celkově zefektivnit konkurzní řízení;*
- *odstranit některé aplikační problémy zákona o konkurzu a vyrovnání.*“⁴

Jelikož v té době počet konkurzních řízení nekontrolovatelně vzrostl a soudy nebyly schopny tento počet objektivně zvládnout, přesunula se část pravomocí a působnosti soudů na správce. Konkurzní řízení tak částečně ztratilo na své formalitě. Krom poměrného uspokojení věřitelů, což bylo hlavním cílem konkurzu nebo vyrovnání, bylo třeba sledovat taky podmínky stanovené přímo zákonem. Vedle hmotněprávních a procesních to byl zejména veřejný zájem – požadavek zachování pracovních míst, či podnikatelské činnosti na určitém území.

Novela z roku 1998 zakotvovala nepřipustnost přerušování řízení, což vedlo k tomu, že dlužníci nepodávali návrh na prohlášení konkurzního řízení včas. Také nemožnost zpětvzetí návrhu nedávala možnost dlužníkovi překonat stav úpadku před rozhodnutím soudu a tak novela dlužníkovi umožnila vzít svůj návrh zpět. Byla také zvýšena záloha na náklady konkurzu z dosavadních 10.000,-Kč na 50.000,-Kč.

³ SCHELLEOVÁ, I. *Základy insolvenčního práva*. 1. vyd. Ostrava : Key Publishing, 2008. s. 70

⁴ SCHELLEOVÁ, I. *Základy insolvenčního práva*. 1. vyd. Ostrava : Key Publishing, 2008. s. 71

Novým institutem se stal předběžný správce, který byl pomyslnou brzdou dlužníka, kterému tak měl zabránit v dalším nakládání s majetkem. Ten zbylý majetek zajistil do doby rozhodnutí o návrhu na prohlášení konkurzu. Tato funkce zanikala souběžně s prohlášením konkurzu.

Správcovy pravomoci byly rozšířeny a on sám mohl nově vypovědět kteroukoliv dlužníkovu nájemní nebo podnájemní smlouvu.

Jako nešťastné se zdálo být znění § 5 odst. 2 ZKV kde: „*Navrhovatel je povinen zaplatit zálohu na náklady konkursu až do částky 50 000 Kč, a to i opakovaně; učiní tak na výzvu soudu v určené lhůtě a výši. Pokud pohledávka navrhovatele vyplývá ze mzdových nároků, je navrhovatel od zaplacení zálohy osvobozen s výjimkou zaměstnanců uvedených v § 67b. Účastní-li se řízení více navrhovatelů, jsou povinni zaplatit zálohu společně a nerozdílně.*“ V praxi se ukázalo, že v případě, kdy dlužník nedisponuje dostatečným majetkem, kterým by byly uhrazeny náklady řízení a odměny správců, navrhl správce zrušit prohlášený konkurz, jelikož náklady ani odměny mnohdy nebyly ani z části uhrazeny.⁵ Tato situace byla Ústavním soudem shledána jako protiústavní a od 1. dubna 2003 se povinnost zaplatit zálohu na náklady konkurzu vztahovala na všechny navrhovatele bez rozdílu.

České úpadkové právo, i přes řadu novel, nemohlo dostatečně reagovat na moderní vývojové trendy tohoto právního odvětví a tím zaostávalo za hospodářským vývojem⁶. Dosavadní právní úprava byla jak z pohledu ekonomického, tak právního vnímána jako nedostatečná a nereflektující současné ekonomické a společenské potřeby. Konkurzů bylo enormně více než vyrovnání (zhruba 4000 konkurzů a pouhá desítka vyrovnání).

⁵ KOZÁK, J.; BUDÍN, P.; PACHL, L.. *Insolvenční právo aneb osobní bankroty začínají*. Brno: Rašínova vysoká škola s.r.o., 2008. 298 s. ISBN 978-80-87001-10-3.

⁶ SCHELLEOVÁ, I. *Základy insolvenčního práva*. 1. vyd. Ostrava : Key Publishing, 2008. 322 s. ISBN 978-80-87071-88-5.

Tabulka 1 - Přehled počtu konkurzů (K) a vyrovnání (Kv)⁷

	2004		2005		2006		2007	
	K	Kv	K	Kv	K	Kv	K	Kv
Návrhů celkem	3627	16	3903	12	4224	24	5015	23
Vyřízeno celkem	4759	19	4850	20	5082	24	5358	28
Dosud v řízení	8857	19	8120	15	7437	19	7240	16

Tyto dva způsoby byly také jedinými způsoby řešení úpadku, což bylo značně neefektivní při úpadku finančních institucí s velkým počtem věřitelů. Nerespektovány byly také situace, kdy došlo k úpadku fyzické osoby nepodnikatele, což by bylo z důvodu narůstajícího počtu spotřebitelských vztahů žádoucí.

Dalším nedostatkem bylo zejména postavení věřitelů. Ti neměli žádný vliv na volbu řešení úpadku a na výběr osoby správce konkurzní podstaty. To bylo dáno zejména tím, že většina věřitelů své pohledávky přihlašovala až po prohlášení konkurzu, což jim nedávalo žádnou možnost řízení ovlivnit. Dalším problémem bylo uspokojení věřitelů do výše 70% výtěžku z majetku zajišťujícího pohledávku. To mělo za následek oslabení zajišťovacích institucí, což se v praxi negativně projevilo na bankovní úvěrové politice.

Rovněž postavení správců nebylo bez nedostatků. Bylo nutno jasně definovat vztahy mezi správci a věřitelskými výbory. Bylo nezbytné dát jasná pravidla výběru správců a jeho způsobu. Rovněž chyběly určité kvalifikační požadavky pro výkon, které byly značně neurčité. Tato všechna fakta tak v praxi oslabovala důvěru mezi věřiteli a správcem konkurzní podstaty.

Od roku 2001 se tedy začalo mluvit o nutnosti rekodifikace úpadkového práva.

⁷ Údaje pocházejí z ročenky za rok 2004, 2005, 2006 a 2007 zveřejněných na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti ke dni 13.12.2009 v rubrice „Odborné činnosti“ → „Statistika, hodnotící zprávy“ → „Statistické ročenky“.

Ročenky MSp [online]. 2009 [cit. 13.12.2009]. Dostupné na WWW:

<<http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?j=33&o=23&k=3397&d=47145>>

2.2 Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (Insolvenční zákon)

Jako tisk 1120/0 byl dne 8. září 2005 vládní návrh zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen „INSZ“) předložen Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky.⁸ Dne 30. března 2006 byl Senátem tento návrh schválen a 9. května téhož roku byl zákon rozeslán ve Sbírce zákonů.

Ovšem ani tento zákon nebyl z počátku bez chyb a proto brzy po přijetí následovaly první novely. První se novelizoval zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, který změnil podmínky pro výkon funkce insolvenčního správce.⁹

Původně byla účinnost tohoto zákona dána datem 1. července 2007 avšak zákonem č. 108/2007 Sb. byla odsunuta na den 1. ledna 2008. Důvodem byla nedostatečná softwarová a hardwarová připravenosti insolvenčního rejstříku, což bylo nezbytným prvkem fungování celého úpadkového práva.

Inspiračním zdrojem nové úpravy úpadkového práva byla úprava z některých zemí západní Evropy a USA.¹⁰ Nejsilnějším zdrojem inspirace byla americká úprava Bankruptcy law z roku 1978. Neméně inspirativní byla také úprava německého insolvenčního práva (mimo jiné také inspirováno americkým Bankruptcy law).

Důležité je zmínit § 432 INSZ, který říká, že na řízení, jejichž zahájení spadá do doby před účinností tohoto zákona, se použije právní úprava ZKV ve znění pozdějších předpisů. To v praxi znamená, že je po určitou dobu možné, že vedle sebe budou existovat úpravy dvě – dosavadní i úprava nová.

⁸ KOZÁK, J.; BUDÍN, P.; PACHL, L.. *Insolvenční právo aneb osobní bankroty začínají*. Brno: Rašínova vysoká škola s.r.o., 2008. 298 s. ISBN 978-80-87001-10-3.

⁹ V původním znění bylo podmínkou funkce insolvenčního správce pouze vysokoškolské vzdělání bez specifikace zaměření. Novela zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích stanovila podmínku vysokoškolského vzdělání ekonomického nebo právnického zaměření.

¹⁰ KOZÁK, J.; BUDÍN, P.; PACHL, L.. *Insolvenční právo aneb osobní bankroty začínají*. Brno: Rašínova vysoká škola s.r.o., 2008. 298 s. ISBN 978-80-87001-10-3.

Tabulka 2 - stručný přehled nejvýznamnějších změn nové úpravy úpadkového práva¹¹

	Zákon o konkurzu a vyrovnaní	Insolvenční zákon
Možnosti řešení úpadku	<ul style="list-style-type: none"> • Konkurz • Vyrovnaní 	<ul style="list-style-type: none"> • Konkurz • Reorganizace • Oddlužení • Zvláštní úprava pro finanční instituce
Definice úpadku	Nejasná formulace: dlužník není schopen plnit své závazky po delší dobu. Soudy musely stanovit různá výkladová pravidla.	Stanovena explicitní lhůta: insolvence vzniká, není-li dlužník schopen plnit splatné závazky po dobu 30 dnů.
Definice úpadku pro předlužení	Splatné závazky (pouze splatné, nikoliv všechny závazky) vyšší než majetek dlužníka.	Veškeré závazky vyšší než majetek. Lépe vystihuje ekonomickou logiku předlužení, které de-facto nastává, jsou-li závazky vyšší než majetek.
Řešení úpadku	Způsob řešení úpadku musel být určen již v návrhu na zahájení konkurzního řízení.	S insolvenčním návrhem nemusí být spojen návrh na způsob řešení úpadku.
Neoprávněná výše přihlášené pohledávky	Nebylo upraveno.	Nový zákon sankcionuje přihlášení buď neexistující pohledávky, či pohledávky překračující skutečnou výši.
Jmenování konkurzního správce	Konkurzního správce jmenoval soudce, který prohlašoval konkurz, v okamžiku prohlášení konkurzu. To jistě nepřispívalo zamezení korupce při výběru konkurzních správců.	V okamžiku rozhodnutí o úpadku vybírá správce předseda insolvenčního soudu. První schůze věřitelů může správce jmenovaného soudem odvolat a jmenovat správce, kterého věřitelé zvolí.
Reorganizace vs. Konkurz	Do 31. 12. 2007 byla nejčastější formou likvidace podniku v konkurzu. Vyrovnaní jako druhá, „nelikvidační“ varianta byla ojedinělá vzhledem k neochotě konkurzních správců.	Reorganizace jako nový institut úpadkového práva zachová provozu podniku, pracovní místa dosáhne se vyšší uspokojení věřitelů, než by bylo dosaženo konkurzem.
Oddlužení místo exekuce	Dluhy fyzických osob se uspokojili prodejem majetku exekucí.	Institut oddlužení mohou využít zadlužené fyzické osoby, které se v dohodnutém plánu zaváží splatit alespoň 30% svých závazků. Část nesplacených dluhů může soud odpustit.
Rychlejší informovanost	Hlavním médiem pro zveřejňování informací o průběhu konkurzního řízení byl Obchodní věstník, přičemž za doručené se považovaly písemnosti momentem zveřejnění v Obchodním věstníku.	Nově jsou tyto údaje uveřejněny v Insolvenčním rejstříku, přičemž za doručené se považuje většina rozhodnutí zveřejněných v Insolvenčním rejstříku.
Větší uspokojení zajištěných věřitelů	Zajištění věřitelé měli nárok pouze na 70 procent ze zpeněžení zajištění. Pokud to nestačilo k úhradě celé pohledávky, přesouvala se zbylá část mezi nezajištěné pohledávky.	Zajištění věřitelé mají nově nárok na získání celého výtěžku ze zpeněžení předmětu zajištění, sníženého pouze o náklady spojené se zpeněžením. Tyto však nemůžou přesáhnout pět procent hodnoty zajištění.

¹¹ Základní rozdíly mezi starou a novou úpravou insolvence. *E-insolvence* [online]. [cit. 18.12.2009] Dostupné na WWW: <<http://e-insolvence.cz/novinky/>>

3 Shrnutí

Tato kapitola se stručně zabývala přehledem vývoje úpadkového práva v České republice. Zejména pak podala jasný důkaz o neschopnosti ZKV reagovat a reflektovat aktuální společenské a ekonomické zájmy. Zejména pak nemožnosti jakkoliv řešit úpadek fyzických osob, které nejsou podnikateli, jinak, než prodejem majetku, a tak úpadky velkých finančních institucí. Dříve byl typickým úpadcem drobný podnikatel.

Dnešní úpadky se kromě podnikatelských subjektů přesunuly, v souvislosti s rozvojem spotřebitelských, bankovních a jiných úvěrů, také na fyzické osoby nepodnikatele – spotřebitele. To vše vyvolalo potřebu kodifikovat úpravu zcela novou, ze které vzešla úprava nová – insolvenční zákon, který je účinný ode dne 1. ledna 2008.

4 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA INSOLVENČNÍHO ŘÍZENÍ

V předcházející kapitole byl popsán vývoj úpadkového práva a příčiny jeho rekodifikace. Následující kapitola je zaměřena zejména na seznámení se základními instituty insolvenčního řízení, jejich objasnění a na průběh celého řízení. Bez tohoto by nebylo možné se v insolvenčním řízení orientovat a pochopit jeho smysl.

4.1 Rysy insolvenčního řízení

Základním rysem řešení úpadku dle insolvenčního zákona je řízení před soudem.¹² Úpadek lze také řešit mimosoudně dle § 585 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ“) dohodou o vyrovnání, ovšem tato možnost je zejména při velkém množství věřitelů prakticky vyloučena.

Jednou z typických vlastností insolvenčního řízení je jeho striktní použití vztahující se k řešení úpadku. To znamená nemožnost užití tohoto řízení k vymáhání peněžitých pohledávek, bez toho aniž by se dlužník nacházel ve stavu úpadku.

Insolvenční řízení je vedle řízení nalézacího, vykonávacího (exekučního), zajišťovacího a rozhodčího (arbitrážního) považováno za zvláštní, samostatný procesní druh civilního práva. Jeho specifická je dána jeho obsahem, neboť samo řízení obsahuje prvky nalézacího i vykonávacího řízení. Tato komplexnost spočívá v tom, že součástí řízení je jednak řešení sporů ohledně pohledávek a také v uspořádání majetkových poměrů mezi účastníky.

Podstatnými rozdíly insolvenčního řízení od ostatních druhů civilního procesu jsou *„omezení jednání na nezbytné případy, možnost provádět i nikým nenavrhované důkazy, zjednodušení rozhodovací činnosti (vždy se rozhoduje usnesením s výjimkou incidenčních sporů) a zvláštní úpravou opravných prostředků, jejichž přípustnost je omezena.“*¹³ S výjimkou incidenčních sporů se náhrada nákladů insolvenčního řízení neposkytuje žádné ze stran.

¹² WINTEROVÁ, A. a kol. Civilní právo procesní. 5. aktualizované vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 2008. 751 s. ISBN 978-80-7201-726-3

¹³ WINTEROVÁ, A. a kol. Civilní právo procesní. 5. aktualizované vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 2008. s. 631

4.1.1 Rychlost insolvenčního řízení

Jestliže má insolvenční řízení sloužit aktuálním požadavkům ekonomické praxe, bylo nutné zrychlit některé instituty. Zejména pak byly přímo zákonem stanoveny nové termíny a lhůty, které jsou bezesporu velice krátké. Nejdůležitější z nich je dvou hodinová lhůta pro zveřejnění oznámení insolvenčního soudu o zahájení insolvenčního řízení.

Se zrychlením celého procesu bezesporu souvisí také zavedení insolvenčního rejstříku. Tento nový institut je součástí informačního systému veřejné správy. Převratnou změnou je pak vedení insolvenčního spisu v digitalizované podobě. O insolvenčním rejstříku bude řeč v jedné z následujících kapitol.

4.1.2 Způsob doručování v insolvenčním řízení

Samotnou kapitolou je způsob doručování.¹⁴ Jedná se o zrychlující a zpružňující prvek upravený v § 71n INSZ. Jeho koncepce je speciální oproti běžné úpravě doručování upravené v § 45n zákona č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád (dále jen „OSŘ“), zejména z důvodů daných počtem účastníků, který je nesrovnatelný s ostatními druhy soudních řízení. Proto bylo využito zejména elektronického vedení soudních spisů společně s formou zveřejnění písemností na úředních deskách příslušných soudů. Právní úprava doručování dle § 71 odst. 1 INZS stanoví, že *„soudní rozhodnutí, předvolání, vyrození nebo jiná písemnost insolvenčního soudu nebo účastníků se v insolvenčním řízení doručují pouze vyvěšením písemnosti na úřední desce insolvenčního soudu a jejím současným zveřejněním v insolvenčním rejstříku.“* Tato povinnost *„je splněna vyvěšením příslušné písemnosti na přední desce insolvenčního soudu se současným zveřejněním v insolvenčním rejstříku.“* Tato úprava však ponechává volnost insolvenčnímu soudu spočívající v možnosti zveřejnění písemností jiným způsobem:

- prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků;
- sítě;
- služby elektronických komunikací.

¹⁴ KOZÁK, J.; BUDÍN, P.; PACHL, L.. *Insolvenční právo aneb osobní bankroty začínají*. Brno: Rašínova vysoká škola s.r.o., 2008. 298 s. ISBN 978-80-87001-10-3.

Kromě jasně definované možnosti hromadných sdělovacích prostředků se pod pojmem síť rozumí zejména internet jako největší síť. Jako služby elektronických komunikací mohou být užity krom LAN a WAN sítí také forma SMS, MMS, e-mailů a jiných.

V insolvenčním zákoně je dále označen zvláštní způsob doručování (§ 75 odst. 1 INSZ). Okruh osob, jichž se tento způsob týká, jsou:

1. dlužník;
2. insolvenční správce;
3. věřitelský výbor;
4. státní zastupitelství;
5. osoba, o jejímž podání insolvenční soud rozhoduje.

Způsob doručování těmto vymezeným subjektům je řízen obecnou úpravou doručování dle právní úpravy občanského soudního řádu.

4.2 Obecné pojmy insolvenčního řízení

Jako nezbytné také považuji seznámení se základními pojmy. Některé jsou vymezeny v § 2 INSZ. Těmito pojmy jsou:

- úpadek;
- majetková podstata;
- incidenční spor;
- moratorium.

Dalšími pojmy jako insolvenční soud, insolvenční řízení aj., které § 2 uvádí, jsou popsány v jiných kapitolách této práce.

4.2.1 Úpadek

Vymezení tohoto pojmu považuji za zcela zásadní, neboť je to právě úpadek, který je podmínkou zahájení insolvenčního řízení.¹⁵ Ovšem pojmem úpadek se dá vymezit dvěma formami, které se v průběhu vývoje ustálily. Jedná se o platební neschopnost, neboli insolvenci a předlužení. Obě formy mají společný pojmový znak, kterým je existence více

¹⁵ WINTEROVÁ, A. a kol. Civilní právo procesní. 5. aktualizované vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 2008. 751 s. ISBN 978-80-7201-726-3

věřitelů. Negativním vymezením tedy vyplývá, že o úpadek se nejedná v případě, kdy má dlužník pouze jednoho věřitele bez ohledu na úroveň kritičnosti dané situace. Novým pojmem, zavedeným až insolvenčním zákonem je hrozící úpadek.

Insolvence je zákonem definována jako neschopnost hradit ve stanovené době své závazky vůči svým věřitelům. Pojem „neschopnost“ však musíme brát jako faktický stav. Neschopností se pro účely zákona nerozumí pouhá neochota, či vyhýbání se plnění povinností vyplývajících ze závazků. Proto takový stav ani nemůže být posouzen jako úpadek. Naopak je-li neschopnost faktickým stavem, jeví se výše dluhů jako irelevantní. V úvahu je třeba také vzít časový faktor. Za trvání stavu insolvence (neschopnosti hradit své závazky) musí být vyloučena nahodilost a přechodnost krizového stavu, je třeba, aby určitou dobu již trval nebo aby zde nebyla šance v brzké době jej řešit. Proto byla doba stanovena jako delší než 30 dnů po datu splatnosti.

K druhé formě úpadku, tedy k tzv. předlužení, může dle § 3 odst. 3 INSZ dojít pouze u právnických osob (zde není rozhodující, zdali jsou podnikateli) a u fyzických osob, jsou-li podnikateli. Z podstaty těchto subjektů je patrné, že jsou povinny vést účetnictví, bez kterého není tento stav zjištělný. O předlužení se jedná v případě, kdy souhrn dlužnických závazků převyšuje hodnotu majetku. Majetek sám jako takový není obecně definován, proto se analogicky použije ustanovení § 6 zákona č. 63/2001 Sb., Obchodní zákoník (dále jen „ObZ“), kde je definován „obchodní majetek.“ Z toho můžeme jasně dovodit, že majetek je chápán jako souhrn dlužnických aktiv, naopak závazky jako souhrn jeho pasiv. O předlužení se tedy bude jednat v případě, kdy pasiva budou převyšovat aktiva dlužníka.

Ovšem předlužení má také druhou část. Podle té se k oceněnému majetku, tedy aktivům, připočtou také hodnoty, které subjekt očekává – tedy i budoucí zvýšení hodnoty majetku. Tyto hodnoty však musí být reálné. Tato podmínka reálnosti znamená, že výnosy musí být získány jednak v dohledné době a smluvně či jinak právně doloženy a ošetřeny.

Jak bylo řečeno v úvodu této kapitoly, insolvenční zákon zavádí nový pojem „hrozící úpadek“. O ten se jedná v případě, kdy je se zřetelem ke všem okolnostem předpokládáno, že dlužník nebude za určitou dobu schopen hradit své závazky. Užití tohoto institutu v kombinaci s moratoriem a následnou reorganizací by mělo umožnit částečné zachování dlužnických aktivit a z ekonomického hlediska zejména zaměstnanost.

Zákon stanoví případy, při nichž nelze postupovat podle insolvenčního zákona, i když by situace dlužníka byla posouzena jako úpadek. Vyloučení z působnosti zákona se týká státu a územně správních celků, České národní banky, Všeobecné zdravotní pojišťovny a všech veřejných vysokých škol. Dále se vztahuje na všechny právnické osoby, jejichž dluhy převzal nebo se za ně zaručil stát. Nevztahuje se však na státní podniky a na příspěvkové organizace. Finanční instituce, po dobu platnosti licence, zdravotní pojišťovny po dobu platnosti zvláštního povolení a v době vyhlášených voleb také politické strany jsou z účinku insolvenčního práva vyloučeny.

4.2.2 Majetková podstata

Pod pojmem majetková podstata se považuje veškerý majetek, který slouží k uspokojení dlužnických věřitelů. Jeho rozsah se však může lišit. Skutečností, která určuje rozsah majetkové podstaty, je forma podání insolvenčního návrhu. V prvním případě, kdy je podán dlužnický insolvenční návrh, se jedná o majetek, který dlužníkovi patřil v době zahájení insolvenčního řízení. V druhém případě, při podání tzv. věřitelského návrhu, jde o majetek, který patří dlužníkovi v době nařízení předběžného opatření popř. rozhodnutí o úpadku. Tím je akceptován fakt, že s podaným návrhem nedochází k nemožnosti disponovat s vlastním majetkem. Majetek získaný později v průběhu insolvenčního řízení patří do majetkové podstaty bez ohledu na formu podání insolvenčního návrhu.

Obsahem majetkové podstaty je majetek. Tím je dle § 6 ObZ myšlen souhrn věcí, práv a jiných penězi ocenitelných hodnot. Zejména majetek budou tvořit věci (a to jak movité, tak nemovité). Do majetku také spadají dlužnickovy pohledávky, práva průmyslová, cenné papíry, kapitálové účasti, obchodní podíly v obchodních společnostech, spoluvlastnické podíly atd. Celkový výčet věcí, které se mohou uplatnit v majetkové podstatě je vypočten v § 206 INSZ.

Rozsah majetkové podstaty se v průběhu řízení mění – může se rozšiřovat ale také snižovat. K rozšíření dochází zejména uplatněním nároků vůči třetím osobám (např. úspěšným vymáháním dlužnickových pohledávek), dále úspěšným uplatněním neúčinnosti právních úkonů, uplatněním nároků ze zajištěných pohledávek, ale také příjmem finančních prostředků z pokračující podnikatelské činnosti dlužníka. Z majetkové podstaty však mohou být některé věci vyjmuty, čímž dochází k jejímu zúžení. Důvodem, pro který mohou být věci vyňaty, jsou vylučovací žaloby, vypořádání společného jmění manželů, neprodejnost věci či nedobytnost pohledávek.

Jednou ze základních činností insolvenčního správce je zjištění majetkové podstaty sloužící k uspokojení věřitelů. V případě dlužnického insolvenčního návrhu je pro insolvenčního správce východiskem seznam majetku, který je sestaven dlužníkem samotným. Tento seznam musí být vždy součástí návrhu, neboť bez něj by nedošlo k rozhodnutí o úpadku. Při věřitelském návrhu soud vyzve dlužníka k předvedení seznamu majetku. I přes nedodání tohoto seznamu může soud rozhodnout o ustanovení předběžného správce nebo o úpadku dlužníka. Tento stav však klade zvýšené nároky na insolvenčního správce a důraz na jeho vlastní závěry ohledně soupisu majetku dlužníka.

4.2.3 Incidenční spor

Obecná podstata incidenčního sporu spočívá v tom, že z hlediska porušení všeobecného práva na spravedlivý proces, nelze v rámci některých soudních řízení řešit spor o právo¹⁶. Takový to spor je pak nutné řešit v samostatném řízení, které přeruší řízení, v němž je třeba jej řešit.

Rozsah incidenčních sporů pro oblast insolvenčního práva je velice pestrý.¹⁷ Incidenčními spory jsou zejména spory o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek, spory o vyloučení věci, práva, pohledávky nebo jiné majetkové hodnoty z majetkové podstaty nebo o vydání výtěžku zpeněžení (excindační spory), spory o vypořádání společného jmění dlužníka a jeho manžela, spory na základě odpůrcí žaloby, což jsou spory zahrnující stávající spory o neúčinnost a odporovatelnost právních úkonů dlužníka, spory o náhradu škody na majetkové podstatě vzniklé porušením povinností insolvenčním správcem a další spory, které insolvenční zákon za spory incidenční označí.

Negativem, kterým se incidenční spory mohou projevit, je zejména přímý vliv na rychlost celého řízení.

4.2.4 Moratorium

Moratorium lze charakterizovat jako období ochranné lhůty již známé ze Zákona o konkurzu a vyrovnání, se kterou má mnohá specifika společná. Návrh na povolení moratoria

¹⁶ WINTEROVÁ, A. a kol. Civilní právo procesní. 5. aktualizované vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 2008. 751 s. ISBN 978-80-7201-726-3

¹⁷ KOZÁK, J.; BUDÍN, P.; PACHL, L.. *Insolvenční právo aneb osobní bankroty začínají*. Brno: Rašínova vysoká škola s.r.o., 2008. 298 s. ISBN 978-80-87001-10-3.

může podat dlužník, nejpozději však musí učinit do sedmi dnů od podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení ze strany věřitele. Ovšem formální stránka návrhu prošla změnou.

Součástí každého návrhu na povolení moratoria musí být jednak poslední účetní uzávěrka, ale také písemná prohlášení většiny věřitelů dlužníka počítaná podle výše jejich pohledávek. Návrh musí být také úplný a řádný. Povinností insolvenčního soudu je o návrhu rozhodnout do konce pracovního dne nejbližší následujícího po dni, kdy mu takový návrh došel. Proti tomuto rozhodnutí nelze podat řádný opravný prostředek.

Standardní dobou moratoria jsou tři měsíce. Maximální zákonem stanovená délka je však odlišná a činí čtyři měsíce. K té je však kromě rozhodnutí soudu rovněž požadováno souhlasné prohlášení většiny věřitelů. Po dobu moratoria nelze vydat rozhodnutí o úpadku dlužníka. Avšak právo přihlášení pohledávky věřitele není moratoriem dotčeno.

Významem moratoria je umožnění přednostního uhrazení dlužnických závazků vzniklých v posledním měsíci před jeho vyhlášením nebo po něm. Umožňuje také ochránit dlužníka před vypovězením smluv o dodávce energií, zboží a služeb, jestliže tyto smlouvy trvaly nejméně tři měsíce před dnem vyhlášení moratoria. Tím se zamezilo dalšímu hlubšímu prohloubení nežádoucí dlužníkovi ekonomické situace.

4.3 Insolvenční soud

Obecné procesní postavení soudu jako nezúčastněné třetí strany, která není nositelem žádného hmotného práva, se také vztahuje na insolvenční soud. Jeho hlavní činností v insolvenčním řízení je činnost rozhodovací, která je následována činností kontrolní, vztahující se na dobu po rozhodnutí o úpadku dlužníka. Jeho kontrola se také vztahuje na insolvenční správce. Zákon dává soudu pravomoc vyžádat si od insolvenčního správce veškeré zprávy, účty a potřebná šetření. Dovoluje mu také dávat pokyny. Pokud insolvenční správce se soudem nespolupracuje, jak mu ukládá zákon, může být toto plnění soudem vymáháno a následně také sankcionováno. Maximální výše pořádkové pokuty je stanovena hranicí 200.000,-Kč.

Ve vztahu k ostatním účastníkům má soud rovněž právo ukládat povinnosti, které se vztahují k jejich činnosti v řízení. Tato pravomoc souvisí zejména s věřiteli, od kterých je očekávána a současně vyžadována aktivní účast v řízení. Neplnění těchto povinností může vyústit v udělení pořádkové pokuty, jejíž limit je 50.000,-Kč.

Pravomoc insolvenčního soudu je výlučná, což mu nedává možnost přenést ji na jiný orgán nebo ji nahradit jinou alternativou, jako např. rozhodcem. Věcně příslušné jsou v insolvenčním řízení krajské soudy. Místní příslušnost se vztahuje na ty krajské soudy, které jsou obecnými soudy dlužníka

V insolvenční řízení rozhoduje samosoudce. Jednoduché soudcovské úkony mohou vykonávat i vyšší soudní úředníci. Na jednotlivé úkony související s řízením může soud ustanovit asistenta soudu. Jeho činností je zejména získávání podkladu a provádění úkonů v rámci přípravy rozhodnutí.

4.4 Insolvenční rejstřík

Insolvenční rejstřík je jedním z nových institutů, které nová úprava úpadkového práva přinesla.¹⁸ Má pomoci zejména urychlit celý proces a přispět tak k hospodárnosti celého řízení, neboť hospodárnost je jedna z důležitých zásad civilního procesu vůbec. Insolvenční rejstřík má zejména tyto funkce:

- evidenční a registrační;
- informační ve vztahu k účastníkům insolvenčního řízení, dotčeným subjektům a veřejnosti;
- doručovací pro insolvenční soud, příp. insolvenční správce.

Každé insolvenční řízení, tedy každý dlužník, bude veden jako jeden insolvenční spis, který bude v digitalizované podobě. Tato forma jistě přinese zvýšené nároky na činnosti soudů, ale taky na insolvenční správce a účastníky řízení. Zejména pak na správce bude ze strany soudů tlačeno, aby využívali zejména elektronickou komunikaci.¹⁹

Veškerá podání a rozhodnutí se díky insolvenčnímu rejstříku stávají veřejně přístupné. Ovšem z důvodu ochrany osobních údajů jsou mnohé informace v insolvenčním rejstříku záměrně nezobrazovány (zejména pak rodná čísla, obchodní tajemství aj.). Dalším obsahem je také seznam insolvenčních správců. Bude evidovat veškeré jejich činnosti, pozastavení, zánik či zrušení jejich funkcí.

¹⁸ KOZÁK, J.; BUDÍN, P.; PACHL, L.. *Insolvenční právo aneb osobní bankroty začínají*. Brno: Rašínova vysoká škola s.r.o., 2008. 298 s. ISBN 978-80-87001-10-3.

¹⁹ Zajímavostí v tomto případě je rozhodnutí Ústavního soudu ČR sp. zn. IV ÚS 319/05, ve kterém bylo podání účastníků v písemné formě a podání v elektronické formě zrovnoprávněno.

Zvláště po odhalení některých nezákonných konkurzních praktik přináší insolvenční zákon další zásadní průlom. Průběh celého řízení se nově stává naprosto přehledný a každý subjekt insolvenčního řízení, ale také široká laická veřejnost může řízení sledovat krok za krokem.

4.5 Způsoby řešení úpadku

Základním institutem, kterým se musí soud zabývat, je úpadek (viz kapitola 3.2.1 Úpadek).²⁰ Neexistuje-li stav úpadku, není možno zahájit insolvenční řízení. Pokud ovšem soud dojde ke kladnému závěru, že stav úpadku dlužníka existuje, je třeba následně rozhodnout, jakým způsobem se bude tento stav řešit. Jednotlivé způsoby řešení úpadku jsou stanoveny v § 4 INSZ. Jsou jimi forma konkursu (také tzv. nepatrný konkurs) která je známa již z předchozí právní úpravy, reorganizace, oddlužení a zvláštní řízení pro řešení úpadku finančních institucí.

Cílem těchto zákonně stanovených způsobů řešení je uspořádání majetkových vztahů dotčených dlužníkovým úpadkem a poměrného uspokojení věřitelů. Tento cíl je však jednotlivými způsoby plněn rozdílně. Existují dvě základní metody, plnící již zmíněný cíl. Metoda likvidačního a sanačního řešení úpadku.

První likvidační metoda vede k vyřazení dlužníka z dalších ekonomických aktivit. Jedná se zejména o právnické osoby (zejména obchodní společnosti a družstva), u nichž řízení vede k zániku jejich právní subjektivity. K tomu však nemůže dojít u fyzických osob. U těchto subjektů je možnost disponovat s vlastním majetkem omezena pouze na nutné případy. K likvidační metodě patří zejména konkurs, který má obecnou platnost pro všechny subjekty. Pouze u některých subjektů může dojít ke zvláštnímu způsobu úpadku (zejména u finančních institucí).

Druhé - sanační řešení úpadku, však zachovává kontinuitu subjektu tím, že i při úpadku jsou umožněny další ekonomické aktivity, které mohou pomoci překonat krizi. Dlužníkovi platby se časově rozloží, čímž se jednak zachová dlužníková ekonomická a u podniků také důležitá sociální funkce, ale z pohledu věřitelů dojde k většímu uspokojení než při likvidaci. K této metodě se řadí reorganizace a oddlužení.

²⁰ WINTEROVÁ, A. a kol. Civilní právo procesní. 5. aktualizované vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 2008. 751 s. ISBN 978-80-7201-726-3

4.6 Průběh insolvenčního řízení

Insolvenční řízení se vždy zahajuje pomocí insolvenčního návrhu.²¹ K tomuto podání je legitimován jak sám dlužník, který se dostal do úpadku, tak také věřitel. Samotný návrh však musí obsahovat náležitosti, z kterých musí jasně vyplývat, že se dlužník nachází ve stavu úpadku (viz kapitola 3.2.1 Úpadek).

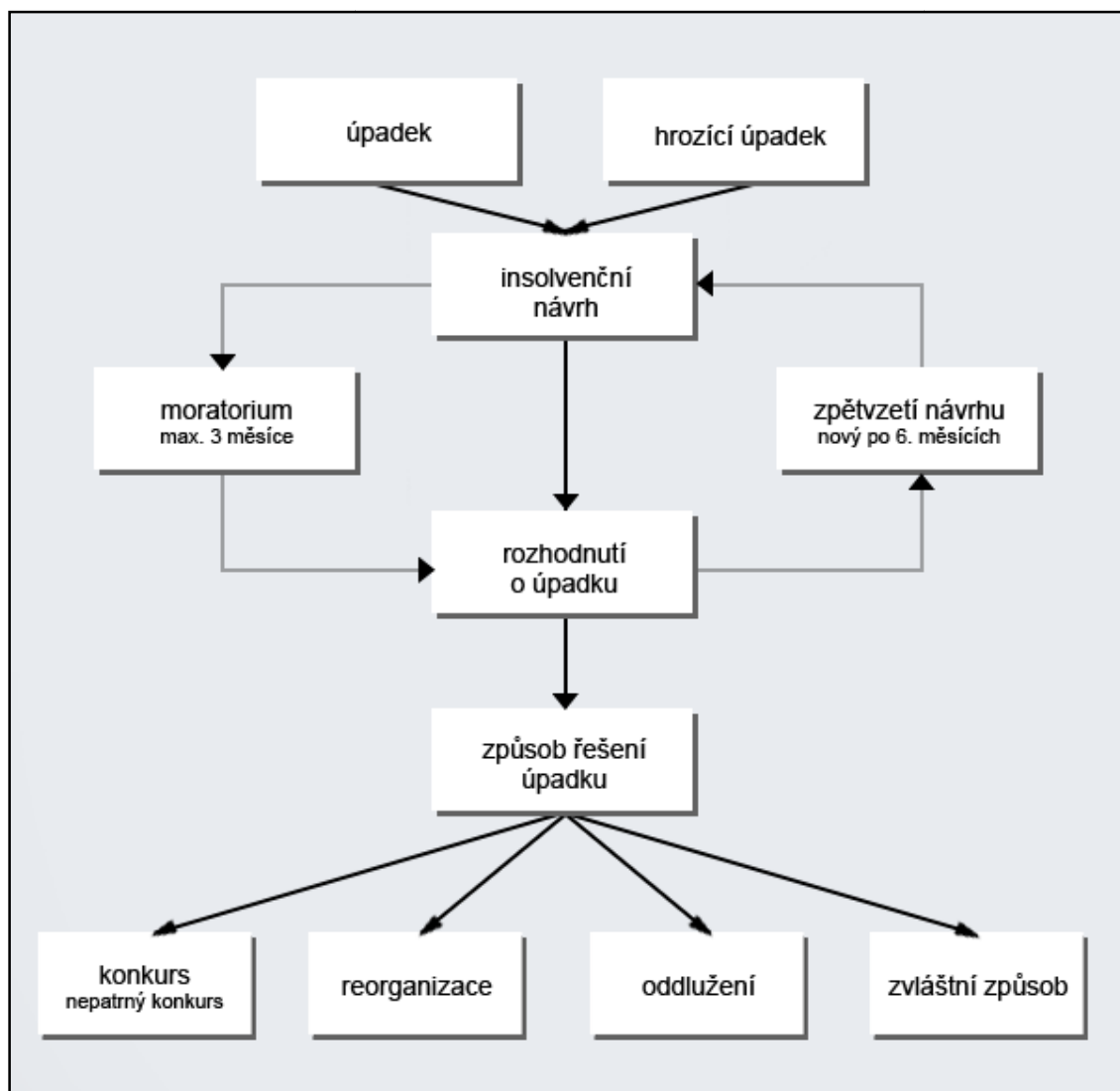
Pokud tento návrh podává sám dlužník, jsou kladeny širší a přísnější požadavky než u návrhu ze strany samotného věřitele. Ze strany věřitelů je oprávněn podat návrh kterýkoliv a to bez jakéhokoliv spojení s ostatními věřiteli. Návrh ovšem musí obsahovat jasný důkaz o existenci dalších věřitelů. Jelikož v insolvenčním řízení neplatí procesní zásada litispendence, mohou ostatní věřitelé podat vlastní návrh, čímž přistoupí k řízení. Všechny návrhy se projednávají společně. Současně s návrhem na insolvenční řízení musí věřitelé své pohledávky řádně přihlásit. Lhůtu pro přihlášení stanoví soud v rozhodnutí o úpadku dlužníka.

Za účelem úhrady počátečních nákladů spojených s insolvenčním řízením, může soud po navrhovateli požadovat zálohu. Její maximální výše daná zákonem je 50.000,- Kč. Tato záloha nemá povahu soudního poplatku. Na konci každého řízení je záloha zásadně vrácena složiteli, pokud jím je věřitel.

Jakmile insolvenční návrh dojde příslušnému soudu, je insolvenční řízení zahájeno. Do dvou hodin je pak soud povinen vydat vyhlášku o zahájení insolvenčního řízení. Jelikož rozhodnutí o úpadku je shledáváno jako krajní řešení, může dlužník – podnikatel požádat do několika dnů po zahájení o vyhlášení moratoria (viz kapitola 3.2.4 Moratorium).

²¹ WINTEROVÁ, A. a kol. Civilní právo procesní. 5. aktualizované vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 2008. 751 s. ISBN 978-80-7201-726-3

Obrázek 1 - Průběh insolvenčního řízení²²

Pokud soud nevyhlásí moratorium, musí učinit nezbytné úkony vedoucí k rozhodnutí o úpadku. Pro rozhodnutí musí být všechny rozhodující skutečnosti dokázány či osvědčeny. Pokud soud rozhoduje na základě dlužnického návrhu, apriori postačují skutečnosti, které dlužník uvedl ve svém návrhu společně se zákonem danými přílohami. Bez těchto příloh se soud návrhem zabývat nemůže a dlužník je povinen tyto přílohy dodat. V případě věřitelského návrhu soud nařizuje jednání, při němž se prokazuje dlužníkův stav úpadku. Toto dokazování není nutné, pokud dlužník neodporoval návrhu nebo předložené listinné důkazy jsou jednoznačné.

²² *Insolvence – úpadek a způsoby jeho řešení* [online]. 07.07.2009 [cit. 15.04.2010] Dostupné na WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/insolvence-upadek-opu/1000818/47945/>>

Pokud soud, po provedeném dokazování, nebo na základě důkazů dojde k závěru, že dlužník se nachází v úpadku nebo mu úpadek hrozí, vydá rozhodnutí o úpadku. Rozhodnutí o úpadku musí obsahovat:

- výrok o tom, že se zjišťuje úpadek dlužníka nebo jeho hrozící úpadek;
- výrok, jímž insolvenční soud ustanovuje insolvenčního správce;
- údaj o tom, kdy nastávají účinky rozhodnutí o úpadku;
- výzvu, aby věřitelé, kteří dosud nepřihlásili své pohledávky, tak učinili ve stanovené lhůtě;
- výzvu, aby osoby, které mají závazky vůči dlužníkovi, napříště plnění neposkytovaly dlužníkovi, ale insolvenčnímu správci;
- výzvu, aby věřitelé insolvenčnímu správci neprodleně sdělili, jaká zajišťovací práva uplatní na dlužnických věcech, právech, pohledávkách nebo jiných majetkových hodnotách;
- výrok, jímž se určí místo a termín konání schůze věřitelů a přezkumného jednání;
- výrok, jímž se uloží dlužníku, který tak dosud neučinil, aby ve stanovené lhůtě sestavil a odevzdal insolvenčnímu správci seznamy svého majetku a závazků s uvedením svých dlužníků a věřitelů;
- označení hromadných sdělovacích prostředků, ve kterých bude insolvenční soud zveřejňovat svá rozhodnutí.²³

Soud však také na základě předvedených důkazů může dojít k závěru, že se dlužník, proti němuž směřoval návrh, nenachází v úpadku, nebo je jeho majetek nedostačující (v zákonem stanovených případech). V takovém to případě vydá soud rozhodnutí o zamítnutí insolvenčního návrhu. Tímto rozhodnutím zanikají účinky celého řízení.

²³ *Insolvence – úpadek a způsoby jeho řešení* [online]. 07.07.2009 [cit. 15.04.2010] Dostupné na WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/insolvence-upadek-opu/1000818/47945/>>

5 Shrnutí

Cílem kapitoly bylo popsání jednotlivých institutů insolvenčního zákona, bez jejichž znalosti by nebylo možné pochopit insolvenční řízení. V úvodu byly uvedeny nejvýznamnější změny, které insolvenční zákon přinesl. Tedy zrychlení celého procesu řízení a způsoby doručování, které jsou právě pro insolvenční řízení odlišné od obecné úpravy civilního soudního procesu.

Byly definovány pojmy jako úpadek, majetková podstat, moratorium a incidenční spor a komparovány s již neplatnou právní úpravou úpadkového práva. Zejména byl podrobně popsán úpadek s jeho esenciálními znaky, který je důležitým institutem, bez kterého by žádné řízení nemohlo začít.

Kapitola také popisuje instituci insolvenčního soudu a institut insolvenčního rejstříku. V závěru je pak chronologicky popsán průběh řízení od podání návrhu, až po rozhodnutí o úpadku (či zamítnutí).

Dokonalá znalost těchto institutů již může vést k dedukci jednotlivých rizik, která jsou popsána v následující kapitole.

6 RIZIKA Z POHLEDU DLUŽNÍKA

Stěžejní část práce se jmenuje „Rizika insolvenčního řízení z pohledu dlužníka“. Fyzické a právnické osoby se do této situace mohou kdykoliv dostat, ať už je důvodem špatná ekonomika podniku, či náhlý nedostatek finančních prostředků, a tak zvolení rizik z tohoto pohledu považují za nepostradatelné.

Cílem této kapitoly je popsat nejvýznamnější rizika, se kterými se dlužník v praxi může setkat a které v případě právnických osob mohou mnohdy znamenat existenční problém. Každé riziko však může být alespoň minimálně sníženo, k čemuž slouží kapitoly s cílem poradit, jak rizika eliminovat. Tyto podkapitoly navazují na každé riziko, jež je v kapitole popsáno.

6.1 Zahájení insolvenčního řízení

6.1.1 Riziko spojené se zahájením insolvenčního řízení

Se změnou ZKV přišla také novinka v podobě větší transparentnosti skutečnosti, že s určitým subjektem bylo zahájeno insolvenční řízení.²⁴ Nejvýraznější změnu obsahuje § 101 INSZ.²⁵ Podle něj je věcně a místně příslušný soud povinen na základě insolvenčního návrhu zveřejnit vyhlášku o zahájení insolvenčního řízení na majetek dlužníka, aniž by ihned zkoumal oprávněnost podaného insolvenčního návrhu. Tento úkon je činěn naprosto automaticky. Proti této vyhlášce není možno podat odvolání.

Zákon soudu jasně dává povinnost vyhlášku zveřejnit nejpozději do 2 hodin od okamžiku, kdy mu dojde příslušný návrh. Proto také ani není v možnostech insolvenčního soudu, aby v této lhůtě dvou hodin řádně posoudil, zda jsou v návrhu uváděné skutečnosti dostačující, odůvodňují a jasně prokazují dlužníkův stav úpadku.

A už vůbec ne dostatečná doba na získání vyjádření samotného dlužníka k podanému návrhu. Insolvenční návrh může být později soudem odmítnut nebo zamítnut. Samotné zveřejnění vyhlášky ovšem ještě není rozhodnutím o úpadku a nemusí tedy nutně znamenat, že by se dlužník nacházel v úpadku.

²⁴ Podle Zákona o konkursu a vyrovnání se zahájením řízení omezovala pouze některá dispoziční oprávnění dlužníka, omezení práv věřitelů nastávala až prohlášením konkurzu.

²⁵ RICHTER, T. *Insolvenční právo*. 1. vyd. Praha: ASPI, Wolters Kluwer, 2008, 472 s. ISBN 978-80-7357-329-4

Tato transparentnost je jistě pro dlužníkovy věřitele výhodná, neboť jsou takřka okamžitě informováni a upozorněni. Ovšem takové zahájení insolvenčního řízení může být pro dlužníka osudné. Zejména pak pro podnikatelské subjekty, kterým nejen, že způsobí nemalé škody, ale může se jevit jako přímo likvidační. Jak uvádí Tomáš Richter ve své publikaci „Insolvenční právo“, „ze všech nákladů insolvenčního řízení patří k nejvyšším pravděpodobně právě ty, jež souvisejí s dopady zveřejnění informace o tom, že bylo zahájeno insolvenční řízení. (T. Jackson)“²⁶

Podání insolvenčního návrhu působí nejen na dlužníky, ale také na dodavatele, odběratele, sponzory, či na zákazníky jako jasný signál, že společnost je ve finančních problémech. Zveřejnění má rovněž nepříznivý dopad na jméno společnosti, dobrou pověst podnikatele, důvěru obchodních partnerů, veřejnosti a zaměstnanců, a další činnost podnikatele. Obchodní partneři mohou přestat se společností spolupracovat, neboť budou ovládnuti obavou, že společnost nebude schopna dostát svých závazků. Společnost může mít také problém s odbytem svých výrobků, protože potenciální zákazníci mohou ztratit důvěru v jakost nabízeného zboží.

Dlužník je také značně omezen v nakládání s majetkovou podstatou a s majetkem, který do ní může náležet.

Zveřejnění informace o insolvenční bankovního subjektu může způsobit tzv. run. Run na banku je hromadné vybírání vkladů věřiteli. Po následném zveřejnění informace o hrozícím úpadku banky, vkladatelé začnou nekontrolovatelně vybírat své vklady a paradoxně svým chováním jen urychlí krizi banky a mohou být hlavní příčinou jejího bankrotu.

6.1.2 Obrana solventního dlužníka proti takovému návrhu

V souladu s § 133 INZS a zásadou „vždy projednat věřitelský návrh“ musí být dlužníkovi, který byl v insolvenčním návrhu označen vždy dána možnost, aby se k insolvenčnímu návrhu před rozhodnutím o úpadku vyjádřil.²⁷ Obrana podnikatele, na kterého byl neoprávněně podán návrh na zahájení insolvenčního řízení, bude spočívat v popisu skutečností, které jednoznačně doloží, že je solventní, a že zde nejsou dány podmínky pro

²⁶ RICHTER, T. *Insolvenční právo*. 1. vyd. Praha: ASPI, Wolters Kluwer, 2008, s. 208

²⁷ KOZÁK, J.; BUDÍN, P.; PACHL, L.; DADAM, A. *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení, Komentář*. Praha: ASPI, a.s., 2008, s. 166

insolvenční řízení, jehož výsledkem má být soudem vydané rozhodnutí o úpadku dlužníka a způsobu jeho řešení.

Vzhledem k transparentnosti celého průběhu insolvenčního řízení, tedy od zahájení až po ukončení řízení, je důležité neustále sledovat insolvenční rejstřík. Pokud se zde podnikatel, fyzická či právnická osoba objeví, je nutné proti takovému neoprávněnému návrhu ihned zakročit. A to nejdříve ode dne, kdy se o insolvenčním návrhu dozvěděli a to především z důvodu:

- okamžitého informování veřejnosti (pokud se jedná o obchodní společnosti nebo podnikatele tak obchodní partnery, sponzory aj.),
- uvedení situace na pravou míru (aby si veřejnost udělala jasný obrázek o celé situaci).

Tím je myšleno okamžité zpracování vyjádření, které je nutné zaslat příslušnému insolvenčnímu soudu. V této souvislosti, a zejména pokud se jedná o všeobecně známou společnost, je dobré, aby její pověření pracovníci, či členové statutárních orgánů neváhali s objasněním vzniklé situace nejen prostřednictvím insolvenčního rejstříku. Doporučuje se:

- objasnit situaci s pomocí veřejnoprávních médií;
- informovat o stavu své zaměstnance;
- neprodleně kontaktovat obchodní partnery a ujistit je o vlastní solventnosti;
- kontaktovat také příslušné orgány veřejné správy.²⁸

Subjekt, vůči kterému byl podán insolvenční návrh na zahájení insolvenčního řízení by ve svém vyjádření adresovaném insolvenčnímu soudu, měl:

1. odporovat veškerým skutečnostem označeným podle navrhovatele insolvenčního návrhu;
2. doložit patřičné důkazy, které vyvrátí navrhovatelem označené skutečnosti

Takovými doklady by měli být zejména:

- výroční zprávy;
- účetní závěrky;

²⁸ Dle § 102 INSZ jsou těmito orgány příslušný finanční úřad, celní úřad, úřad práce, okresní správa sociálního zabezpečení, obecný soud dlužníka, soud, správce daně, soudní exekutor, Českou národní banku

- potvrzení o bezdlužnosti vystavené příslušným finančním úřadem,
- výpis z bankovního účtu společnosti prokazující dostatečné finanční prostředky;
- zpráva nezávislého auditora o „finančním zdraví“ společnosti, aj.

Insolvenční soud by pak měl po zvážení výše uvedených skutečností insolvenční návrh odmítnout pro vady, zastavit pro nedostatek podmínek řízení, či zamítnout pro nesplnění zákonem stanovených předpokladů pro vydání rozhodnutí o úpadku.

6.2 Odpovědnost dlužníka za porušení povinnosti podat návrh na zahájení řízení

Insolvenční zákon dává dlužníkovi nejen právo na podání návrhu, ale současně ukládá dlužníkovi a dalším osobám, o nichž to stanoví zákon povinnost návrh podat. Předchozí úprava podle § 3 ZKV tedy zůstala zachována. Povinnými osobami tedy jsou:

- dlužník, fyzická i právnická osoba, který je podnikatelem; a
- osoby jednající jménem dlužníka.²⁹

Ovšem na rozdíl od původní právní úpravy byl upřesněn okamžik, kdy je dlužník povinen návrh podat. Zákon nově hovoří o podání „*bez zbytečného odkladu poté, co se povinná osoba dozvěděla nebo při náležité péči měla dozvědět o úpadku*“. Cílem tohoto upřesnění je nepochybně požadavek včasného podání dlužnických návrhů.

6.2.1 Důsledek porušení odpovědnosti podat návrh

V důsledku porušení této povinnosti nastupuje odpovědnost povinné osoby ve vztahu k věřiteli za škodu nebo jinou újmu. ZKV obecně stanovil v § 4 odst. 3, že povinné osoby společně a nerozdílně odpovídají za škodu (nikoli jinou újmu). Odpovědnost je dle insolvenčního zákona odpovědností objektivní dle § 420n OZ, v platném znění. Na straně osoby, která porušila povinnost § 98 INSZ požaduje zákon dle § 420 OZ:

- zavinění;
- porušení zákonné povinnosti;
- škodu (výše škody a její vznik);

²⁹ Těmito osobami jsou dle § 98 odst. 2 INSZ zákonní zástupci dlužníka, dlužníkův statutární orgán a likvidátor dlužníka, který je právnickou osobou v likvidaci. Pokud je více osob oprávněných jednat jménem dlužníka samostatně, povinnost podat návrh má každá z nich.

- příčinnou souvislost mezi porušením povinnosti podat insolvenční návrh a vznikem škody.

Za účelné lze považovat samotné definování škody nebo jiné újmy přímo v zákoně. Výše škody je podle § 99 odst. 2 INSZ definována jako „rozíl mezi v insolvenčním řízení zjištěnou výší pohledávky přihlášené věřitelem k uspokojení a částkou, kterou věřitel v insolvenčním řízení na uspokojení této pohledávky obdržel“. Tato výše škody, ač se to na první pohled nemusí zdát, může v mnohých případech dosáhnout obrovských částek v řádech desítek milionů.

Povinnost prokázat, že dlužník porušil povinnost včas podat insolvenční návrh má věřitel a ten se tak dostává do situace, kdy nese důkazní břemeno.

Odpovědnost za porušení povinnosti včas podat insolvenční návrh může nastat pouze v situaci, kdy byl návrh na zahájení insolvenčního řízení následně dlužníkem nebo věřitelem skutečně podán a úpadek dlužníka insolvenčním soudem prohlášen.

INSZ zde (na rozdíl od ZKV) výslovně upravuje situace, kdy se povinná osoba odpovědnosti může zbavit. Těmito důvody jsou:

- povinná osoba prokáže, že porušení povinnosti podat insolvenční návrh nemělo vliv na rozsah částky určené k uspokojení pohledávky přihlášené věřitelem v insolvenčním řízení; nebo
- povinná osoba povinnost podat insolvenční návrh nesplnila vzhledem ke skutečnostem, které nastaly nezávisle na její vůli a které nemohla odvrátit ani při vynaložení veškerého, spravedlivě požadovaného, úsilí.

Nově je dána věřiteli možnost navrhnout insolvenčnímu soudu, aby k zajištění náhrady zřejmé škody nebo jiné újmy nařídil předběžné opatření.

6.2.2 Předběžné opatření

Pro účely vyčíslení škody, která vznikla věřiteli důsledkem včas nepodaného návrhu dlužníka, je nutné, aby bylo insolvenčního řízení ukončeno. Výjimku tvoří pouze zajištění věřitelé, jejichž pohledávky mohou být dle § 204 INSZ uspokojovány kdykoliv v průběhu insolvenčního řízení.

Předběžné opatření, které je upraveno v § 100 INSZ obsahuje v komplexní úpravu opatření k zajištění úhrady škody nebo jiné újmy. Je-li tedy již v průběhu insolvenčního řízení zřejmé, že věřiteli vznikla škoda nebo jiná újma porušením dlužníkovi povinnosti podat insolvenční návrh, může soud na návrh věřitele uložit dlužníkovi povinnost složit přiměřenou částku na náhradu do úschovy u věcně a místně příslušného soudu. Určení této částky náleží výhradně insolvenčnímu soudu. Výše má být dostačující pro pokrytí podstatné části předpokládané škody nebo jiné újmy.

6.2.3 Jak předcházet škodám

S problematikou předcházení škody vzniká otázka, do jaké míry má vedení dlužníka povinnost pravidelně zjišťovat situaci společnosti a od jakého okamžiku bude možno mít za to, že se dlužník a jeho vedení měli při náležité péči dozvědět o tom, že společnost je v úpadku.³⁰ Společnost v tomto směru nebude nikdy v jednoduché situaci, pokud bude zkoumat stav úpadku dlužníka z hlediska rozvahového testu dle § 3 odst. 3 INSZ. Dle názoru některých autorů není možno dovozovat povinnost společnosti v pravidelných intervalech zadávat tržní ocenění aktiv společnosti. INSZ však tím, že stanoví:

- přísnější a měřitelnější definici úpadku;
- přesněji okamžik vzniku povinnosti podat insolvenční návrh;
- přísný procesní režim a sankce,

nepochybně klade na vedení společnosti větší nároky. Vedení tedy musí bedlivě sledovat veškeré signály, jež by mohly naznačovat existenci úpadku nebo jeho hrozby.

³⁰ RICHTER, T. *Insolvenční právo*. 1. vyd. Praha: ASPI, Wolters Kluwer, 2008, 472 s. ISBN 978-80-7357-329-4

7 Shrnutí

Jako zásadní riziko se pro dlužníka se jeví samotné zahájení insolvenčního řízení, které může být zejména pro podnikatelské subjekty zcela existenčního rázu. V tomto případě je jeho eliminace složitá, protože efekt zahájení řízení nastane téměř vždy. Je tedy pouze na dlužníkovi, s jakou rychlostí bude na zahájení řízení reagovat a dokáže veřejnost o svém solventním stavu informovat.

U druhého rizika odpovědnosti za nepodání návrhu nastává s eliminací rizika, tedy dodržení povinnosti jistá otázka, kterou prozatím zákon sám nedokáže zodpovědět. Tím je neustále zjišťování stavu majetku a jeho zadlužení.

8 RIZIKA Z POHLEDU VĚŘITELE

Druhou stěžejní kapitolou se dostáváme na druhou stranu mince závazkových vztahů, tedy na stranu dlužníka. Na něj čeká v insolvenčním řízení také celá řada rizik. Cílem kapitoly bude rovněž popsání nejvýznamnějších rizik, na která budou taktéž navazovat možnosti eliminací těchto rizik.

8.1 Přihlašování pohledávek

8.1.1 Omezení lhůty pro přihlášení pohledávky

Změna, kterou přinesla v této oblasti nová právní úprava, je cestou k rychlejšímu a efektivnějšímu průběhu celého insolvenčního řízení. Jedná se o komplexní úpravu přihlašování pohledávek, která mění dosavadní zažitá pravidla pro celý postup.

Zákon sám jako takový neukládá věřiteli povinnost svou pohledávku přihlásit. Nicméně v případě zahájení insolvenčního řízení na dlužníka je to jediný způsob jak dosáhnout uspokojení z pohledávky. Věřitel totiž po jeho zahájení ztrácí jakoukoliv možnost vymáhat pohledávku mimosoudně a bude-li dlužníkův úpadek řešen formou oddlužení nebo reorganizací, ztratí také možnost své nepřihlášené pohledávky vymáhat do budoucna.³¹

Předchozí právní úprava připouštěla možnost dodatečného přezkumu pohledávek, které věřitelé přihlásili i po přihlašovací lhůtě (nejpozději však do dvou měsíců od prvního přezkumného jednání).

Právní úprava insolvenčního řízení však s touto možností dodatečného přezkumu již nepočítá. Insolvenční zákon soudu zcela jasně nařizuje, aby v rozhodnutí o úpadku také stanovil lhůtu k přihlašování pohledávek. Tato lhůta je zákonem jasně vymezena. Nejkratší možná lhůta je 30 dní a nesmí být delší než dva měsíce. Je-li rozhodnutí o úpadku spojeno s rozhodnutím o řešení formou oddlužení, lhůta v tomto případě činí pouze 30 dní. K přihláškám, které věřitelé nepřihlásí v soudem stanovené lhůtě, nebude v řízení přihlíženo. Věřitel takto přihlášené pohledávky se nestává účastníkem řízení, k jeho pohledávce se nepřihlíží, a tudíž nemůže být v insolvenčním řízení následně uspokojena.

³¹ *Insolvenční zákon* [online]. 2009. [cit. 25.04.2010]. Dostupné na WWW: <<http://insolvenčni-zakon.justice.cz/obecne-info-prevence-upadku/kratke-lhuty.html>>

V praxi však od zahájení insolvenčního řízení do usnešení o úpadku uplyne nějaká doba (maximálně 3 měsíce), o kterou se doba přihlašování pohledávek prodlouží. Doporučuje se však počkat až do rozhodnutí o úpadku dlužníka, neboť insolvenční řízení může být zamítnuto, nebo návrh může být vzat zpět. V takovém případě by veškerá práce s přihlašováním přišla vniveč, což by při využití externí spolupráce právního zástupce znamenalo zbytečné náklady navíc.

Soudní praxe jasně ukazuje, že z ekonomického pohledu na požadavek rychlosti řízení soud stanoví lhůtu nejkratší, tedy 30 dní. Tato lhůta počíná běžet ode dne, kdy nastávají účinky rozhodnutí insolvenčního soudu o úpadku. Tímto dnem je datum uveřejnění rozhodnutí insolvenčního soudu o úpadku v insolvenčním rejstříku a na úřední desce příslušného krajského soudu.

Obrázek 2 – část usnesení soudu upozorňující věřitele na 30ti denní lhůtu k podání přihlášek za pohledávky³²

IV. **Věřitelé**, kteří dosud nepřihlásili své pohledávky, **se vyzývají**, aby tak učinili ve lhůtě **30 dnů** ode dne zveřejnění tohoto usnesení v insolvenčním rejstříku. Přihláška se podává u soudu dvojmo, včetně příloh a na formuláři, který je zveřejněn na webových stránkách Ministerstva spravedlnosti ČR www.justice.cz v části Ministerstvo spravedlnosti, formuláře a tiskopisy, povinné formuláře pro insolvenční řízení, kde jsou obsaženy rovněž pokyny k jejímu vyplnění. K přihláškám, které budou podány později insolvenční soud **nepřihlíží** a takto přihlášené pohledávky nebudou v insolvenčním řízení **uspokojeny**. Přihlašují se také pohledávky, které již byly uplatněny u soudu, jakož i pohledávky vykonatelné, včetně těch, které jsou vymáhány výkonem rozhodnutí nebo exekucí. Přihlásit lze také pohledávku nesplatnou nebo pohledávku vázanou na podmínku. K přihlášce pohledávky je třeba připojit listiny, kterých se přihláška dovolává.

Způsob doručení rozhodnutí o úpadku (viz kapitola 3.1.1. Způsob doručování v insolvenčním řízení) klade vyšší požadavky na aktivní přístup věřitelů k zjišťování majetkové situace dlužníka. Z tohoto důvodu se jeví jako jediné řešení, jak nepřijít o možnost uplatnění svých pohledávek vůči dlužníkovi v insolvenčním řízení s jejich následným uspokojením, neustálé nahlížení do insolvenčního rejstříku. Je to jediný způsob, jak zjistit, zdali nedošlo u dlužníka, k němuž mám pohledávky, k rozhodnutí insolvenčního soudu o úpadku.

³² *Insolvenční rejstřík* [online] 2010. [cit. 25.04.2010] Dostupné na WWW: <<https://isir.justice.cz/isir/common/index.do>>

Pokud je přihláška přihlášena pozdě, vydá příslušný soud usnesení o zamítnutí přihlášky. Proti tomuto rozhodnutí má věřitel možnost podat odvolání. Avšak z důvodu zmeškání lhůty není možné tomuto odvolání vyhovět, protože prominutí zmeškání lhůty v insolvenčním řízení není přípustné.

Obrázek 3 - Usnesení o odmítnutí přihlášky³³

<p style="text-align: center;">U S N E S E N Í</p> <p>Krajský soud v Hradci Králové rozhodl asistentkou soudce Mgr. Petrou Finferovou v insolvenční věci dlužníka _____ s.r.o., IČ _____, _____, _____, o přihlášce pohledávky věřitele J_____ K____, IČ _____, _____, _____, ve výši Kč 53.907,--</p> <p style="text-align: center;">t a k t o :</p> <p>I. Přihláška věřitele J_____, IČ _____, _____, _____ ze dne 5. 3. 2010, za dlužníkem _____ s.r.o., IČ _____, _____, _____, ve výši Kč 53.907,-- se odmítá.</p> <p>II. Právní mocí tohoto rozhodnutí končí účast věřitele v insolvenčním řízení (185 IZ).</p>
--

8.1.2 Jak dodržet zákonem stanovenou lhůtu

Jediným způsobem, který se pro vyřešení problému v oblasti podání přihlášky pohledávky včas, je neustálé sledování insolvenčního rejstříku. Proto se zaměřím na způsoby, jakými efektivně a účelně sledovat insolvenční rejstřík, aby nedošlo k propadnutí soudem stanovené lhůty k podání přihlášek.

Prvním a nejjednodušším způsobem je osobní sledování na internetové stránce <https://isir.justice.cz/isir/common/index.do>. Rejstřík je zpracován velice přehledně, tudíž by neměli nastat jakékoliv problémy ohledně dohledání. Tento první způsob se z pohledu náročnosti a vynaložených prostředků zdá být optimální. Z pohledu fyzické osoby - nepodnikatele je nejjednodušší, neboť množství závazkových vztahů s více subjekty lze očekávat minimálně.

³³ *Insolvenční rejstřík* [online] 2010. [cit. 25.04.2010] Dostupné na WWW: <<https://isir.justice.cz/isir/common/index.do>>

Zajímavou možností, kterou disponuje internetová síť je „Hlídač insolvenčního rejstříku“ na stránkách <http://upis.cz>. Jedná se jednoduchou aplikaci, která je zdarma. Jediné co musí věřitel provést je zadání e-mailové adresy, na kterou chce být upozorněn a vyplnění jména (či názvu) dlužníka. Pokud bude s takovým dlužníkem zahájeno insolvenční řízení, věřitel bude okamžitě informován zprávou na svou e-mailovou adresu.

Tento způsob je také možné praktikovat u menších společností, sdružení fyzických osob a zejména osob samostatně výdělečně činných. U nich totiž, stejně jako u nepodnikatelských subjektů, lze rovněž předpokládat nevelký počet závazkových vztahů s různými subjekty.³⁴

Problém nastává v okamžiku, když se jde o závazkové vztahy s větším množstvím subjektů. S touto situací se vesměs asi nejčastěji setká společnosti s širším územním rozsahem či více předměty podnikání. To ovšem neznamená, že se tento příklad nemůže také dotýkat společnosti malé, či drobného podnikatele. V těchto případech by se každodenní nahlížení jevilo jako neefektivní, jelikož by takřka znemožňoval výkon funkce dotyčné osoby, ale také při velkém množství dlužníků téměř nemožné. Dovolím si tvrdit, že nejlepší možností v takové případě je zakoupení specializovaného softwaru. Jedná se o flexibilní a systémově nenáročné řešení, které je díky své propracovanosti snadno propojitelné se stávajícími informačními systémy společností. V případě, že věřitelský subjekt nedisponuje informačními systémy, je software schopen pracovat i s daty uloženými v tabulkách ve formátu MS Excel. Software pracuje na principu denního sledování insolvenčního rejstříku. Jednotliví dlužníci v rejstříku jsou při zpracování přiřazeni k jednotlivým dlužníkům v databázi věřitele. V případě shody je věřitel okamžitě upozorněn o tom, že v případě jím evidovaného dlužníka došlo k zahájení insolvenčního řízení. Cena takového softwaru se pohybuje okolo 4.000,- Kč, avšak jedná se o investici jednorázovou. Převážná většina společností se softwarem nabízí také bezplatné aktualizace.

Novinkou, která se v nedávné době objevila na oficiálních stránkách insolvenčního rejstříku je „Monitoring insolvenčního rejstříku“. Ten vypíše všechny dlužníky, vůči kterým bylo ve Vámi zvoleném období zahájeno insolvenční řízení.

³⁴ Je samozřejmé, že i takový podnikatelský subjekt může mít mnoho dlužníků a princip mnou popsán by nebyl v takovém případě vhodný

8.2 Přihlašovací formulář

8.2.1 Jednotná forma přihlášek

Druhým rizikem v oblasti přihlašování pohledávek je jednotná forma přihlášek. Dosavadní úprava ZKV nepředepisovala pro přihlášku pohledávek žádnou formu. Zákonem stanoven byl pouze její obsah. INSZ však s cílem unifikovat podobu přihlášek jasně ustanovuje zvláštní formulář pro přihlašování pohledávek (viz příloha).

Tato novinka zjednodušuje insolvenčním správcům jejich práci a zrychluje činnost a celé insolvenční řízení. Z toho lze jednoznačně dovodit, že k přihlášce, která bude po obsahové stránce bez jakékoliv vady, avšak nebude na předepsaném formuláři, nebude brán zřetel. Tedy nebude insolvenčním správcem přezkoumána. Ten pouze vyzve věřitele k odstranění vady přihlášky na kterou je stanovena lhůta. Při zmeškání této lhůty se k přihlášce nebude přihlížet a věřitel tak ztratí možnost, aby byla jeho pohledávka v insolvenčním řízení uspokojena.

8.3 Riziko ovládnutí insolvenčního řízení

8.3.1 Přihlášení nadsazené pohledávky

V nové úpravě úpadkového práva byla značně posílena role a práva věřitelů v průběhu celého insolvenčního řízení.³⁵ Zejména pak rozhodovací síla věřitelů, která se odvíjí od výše přihlášené pohledávky.

Jelikož věřitelé mají od samého počátku řízení značnou kontrolu nad dlužníkem a správou jeho majetku, přichází s těmito právy riziko zneužití těchto práv. Věřitelé se tak od počátku snaží řízení ovládnout a zajistit si tak maximální možné uspokojení své pohledávky. Možnost, s kterou dlužník disponuje k dosažení větší kontroly nad průběhem řízení, je nově pouze jediná - přihlášení nadsazené pohledávky.

Na rozdíl od ZKV, podle kterého mohly být pohledávky věřitelů popírány jinými věřiteli, INSZ zcela vyloučil, aby věřitelé popírali přihlášené pohledávku ostatních věřitelů. Toto právo je přiznáno pouze insolvenčnímu správci a omezeně dlužníkovi.

³⁵ RICHTER, T. Insolvenční právo. 1. Vyd. Praha: ASPI, Wolters Kluwer, 2008, 472 s. ISBN 978-80-7357-329-4

§ 176 INSZ stanoví, že za správnost údajů uvedených v přihlášce jeho pohledávky odpovídá věřitel.

8.3.2 Odpovědnost věřitele

V návaznosti na již zmíněný § 176 upravují následující ustanovení, konkrétně § 178, 179, 181 a 182 INSZ odpovědnost věřitele za přihlášení nadsazené pohledávky. K této odpovědnosti je také ustanoveno ručení osob, které za věřitele takovou přihlášku podepsaly.

Majetková sankce, kterou v případě nadsazení pohledávky hrozí, upravují ustanovení § 178 a § 179 INSZ. Ta hrozí v případě, kdy v přezkumném řízení, či incidenčním sporu, věřitel neprokáže výši své přihlášené pohledávky (či zajištění) ani v rozsah 50% částky, kterou uvedl v přihlášce. Tato sankce má v zásadě dva elementy:

- propadný element
- platební element.

Propadný element spočívá v tom, že k pohledávce nebo jejímu zajištění, se v řízení nepřihlíží ani v rozsahu, v němž byly pohledávka nebo její zajištění zjištěny. Princip platebního elementu je v tom, že soud uloží příslušnému věřiteli, aby ve prospěch majetkové podstaty zaplatil částku, o kterou přihlášená pohledávka nebo hodnota zajištění převýšily rozsah, ve kterém byly zjištěny. Za platební element sankce odpovídají také fyzické osoby, které přihlášku podepsaly.

Je třeba také upozornit na skutečnost, že osoba, která v insolvenčním řízení úmyslně uplatní neexistující právo na pohledávku a tím i jen částečně zmaří uspokojení jiných věřitelů, může být trestně stíhána za trestný čin poškozování věřitele podle § 256 odst. 2 písm. b) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

8.3.3 Eliminace rizika sankce

Jasnou odpověď na otázku, jak se vyhnout riziku sankce za nadhodnocenou pohledávkou nám dává sám zákon. Konkrétně ustanovení § 180 INSZ. Tato možnost však spočívá v tom, že věřitel nebude v průběhu řízení až do zjištění pohledávky vykonávat hlasovací a jiná kontrolní práva spojená s nezjištěnou pohledávkou. To znamená, že se věřitel

nesmí ani zúčastnit schůze věřitelů, protože už pouhá účast na schůzi změny kvórum nezbytné pro přijetí rozhodnutí věřitelů.

Propadný aspekt sankce nicméně podle ustanovení § 180 INSZ zůstává i v takovém případě zachován, což v knize Tomáše Richtera „*považuje za legislativní přehlédnutí. Nevykonáváním hlasovacích a jiných kontrolních práv by měl mít přihlášený věřitel možnost vyvarovat se i propadného aspektu sankce*“.³⁶

8.4 Odpovědnost navrhovatele za podání insolvenčního návrhu

8.4.1 Šikanózní návrh

Právní úprava odpovědnosti za škodu, která může dlužníkovi vzniknout podáním insolvenčního návrhu je dle INSZ značně širší a podrobnější, než tomu bylo v úpravě minulé. Účelem ustanovení § 147 INSZ je vést věřitele k tomu, aby podávali pouze důvodné a formálně bezvadné insolvenční návrhy.

Ustanovení § 147 upravuje odpovědnost navrhovatele za škodu nebo jinou újmu vzniklou dlužníkovi nebo dlužníkovi věřiteli v důsledku zahájení insolvenčního řízení nebo opatření přijatých v jeho průběhu. Dlužník má proti navrhovateli právo na náhradu škody nebo jiné újmy v případě, kdy:

- insolvenční řízení bylo vinou navrhovatele zastaveno;
- insolvenční návrh byl vinou navrhovatele odmítnut (zejména nesplněním formálních požadavků);
- insolvenční návrh byl zamítnut.

V případě, kdy:

- dlužník po podání návrhu splnil závazky, jež osvědčovaly jeho úpadek;
- došlo k dohodě dlužníka s věřiteli o jiném způsobu plnění závazků osvědčujících jeho úpadek;
- dlužník jednající v dobré víře osvědčí, že jeho platební neschopnost vznikla v důsledku protiprávního jednání třetí osoby a lze důvodně očekávat, se zřetelem ke

³⁶ RICHTER, T. Insolvenční právo. 1. Vyd. Praha: ASPI, Wolters Kluwer, 2008, S. 254

všem okolnostem, že dlužník odvrátí platební neschopnost v době do 3 měsíců po splatnosti peněžitých závazků;

nemá dlužník právo na náhradu škody.³⁷

Zásadní novinkou je pak dle § 147 odst. 3 INSZ společné a nerozdílné ručení členů statutárního orgánu navrhovatele – právnické osoby – za náhradu škody nebo jiné újmy způsobené v důsledku podání neúspěšného návrhu.

Jedná se o velice silný nástroj, který nepochybně ovlivní kohokoliv zvažujícího podání šikanózního návrhu. Také alespoň částečně eliminuje situace, kdy by k podávání šikanózních návrhů byly používány společnosti bez jakéhokoliv majetku, což by znamenalo náklady na straně dlužníka.

Díky povinnosti úředního ověření podpisu na insolvenčním návrhu je nemožnost identifikace osoby naprosto vyloučena a tedy osoba za škodu nebo jinou újmu ručící se lehce vtáhne do celého procesu.

INSZ dle § 147 odst. 4 jasně stanoví, že žaloba o náhradu škody nebo jiné újmy musí být dlužníkem podána nejpozději do 3 měsíců ode dne doručení rozhodnutí o skončení řízení o insolvenčním návrhu. Jiný dlužníkův věřitel má lhůtu také 3 měsíční avšak od doby zveřejnění rozhodnutí o skončení řízení v insolvenčním rejstříku. Nepodáním žaloby ve výše uvedené lhůtě právo dlužníka i dlužníkovy věřitele domáhat se náhrady škody nebo jiné újmy zaniká.

8.4.2 Jak se vyhnout riziku sankce za šikanózní návrh

Členové statutárního orgánu navrhovatele - právnické osoby, mají dle § 147 odst. 3 INSZ možnost se ručitelského závazku zprostit, pokud prokáží, že bez zbytečného odkladu informovali insolvenční soud o tom, že:

- návrh není důvodný;
- není splněn některý z předpokladů pro vydání rozhodnutí o úpadku.

Pokud se věřitel rozhodne podat insolvenční návrh na svého dlužníka, měl by si být zejména svou pohledávkou a její výší naprosto jistý. Pokud tomu tak není, doporučuje se

³⁷ na rozdíl od ZKV, kdy odpovědnost nastupovala i v těchto případech

před takovým počinem informovat dlužníka o svém záměru podat insolvenční návrh. V lepším případě se může totiž stát, že dlužník bude chtít insolvenčnímu řízení, které jak již bylo řečeno, přináší pro společnosti značné potíže, zabránit a pohledávku zaplatit.

Ovšem v případě, kdy si věřitel není jistý pohledávkou, může být taková komunikace prospěšná, neboť se může vyhnout riziku, že bude muset hradit vzniklou škodu, kterou způsobí podáním insolvenčního návrhu u kterého následně bude zjištěno, že pohledávka nepatří věřiteli, či dlužníkovi, dlužník není insolventní aj.

8.4.3 Insolvence jak způsob obchodní praktiky v oboru stavebnictví

Insolvenční řízení, zdá se, slouží malým stavebním firmám jako „obchodní praktika“.³⁸ Vadí jim, že na proplacení svých faktur od velkých, nadnárodních stavebních společností, čekají mnohdy více než půl roku. Naopak stavební giganti si stěžují na tyto malé firmy, že je insolvenčním řízením téměř vydírají a šikanují.

Insolvenční řízení se nevyhnulo takovým velkým firmám jako je Strabag, OHL ŽS, Hochtief či společnost Central Group, Geosan Group aj.³⁹ Jedná se zejména o sporné pohledávky. Velké společnosti často odmítají zaplatit pohledávky z důvodů různých nedodělků a nekvalitní práce. Například společnost Strabag se dostala do insolvenčního řízení z důvodu takto nezaplacené faktury, ohledně které mezitím probíhal obchodní spor u Městského soudu v Praze. Ovšem i přesto bylo řízení zahájeno a společnost se musela okamžitě bránit. Nakonec bylo řízení zastaveno.

Dalším příkladem byla situace, jež vznikla v souvislosti s insolvenčním návrhem podaným společností LAVAP, s.r.o. proti stavební společnosti Geosan Group. Na základě dokumentů předložených Geosan Group se nakonec ukázalo, že tato společnost nejen že není v úpadku, ale navíc se ukázalo, že společnost LAVAP, s.r.o. vůbec není vlastníkem pohledávky, kterou se snažila prokázat oprávněnost insolvenčního návrhu. V tomto případě má Geosan Group možnost domáhat se satisfakce, což může, při úspěšném řízení, pro společnost LAVAP, s.r.o. znamenat téměř jistý zánik.

³⁸ SÚRA, J. *Malí stavebníci mají bič na velké konkurenty – insolvenční řízení* [online]. 1. srpen 2008 [cit 29.04.2010]. Dostupné na WWW: http://ekonomika.idnes.cz/mali-stavebnici-maji-bic-na-velke-konkurenty-insolvenčni-řízení-p8z-/ekonomika.asp?c=A080731_201656_ekonomika_abr.

³⁹ SMETANA, J. *Stavební firmy se šikanují pomocí insolvenčního zákona*. [online]. 15. duben 2009 [cit 29.04.2010]. Dostupné na WWW: http://ekonomika.idnes.cz/stavebni-firmy-se-sikanuji-pomoci-insolvenčního-zákona-pjw-/ekonomika.asp?c=A090414_195836_ekonomika_dp.

9 Shrnutí

Již se zahájením řízení a následným rozhodnutím o úpadku nastávají pro věřitele dvě rizika. Za prvé dodržet zákonem stanovenou lhůtu pro přihlášení pohledávky a za druhé tuto přihlášku bezvadně podat. Eliminace těchto rizik je jednoduchá a nijak náročná. Pro prvé existuje určitý způsob monitoringu insolvenčního rejstříku a pro druhé dodržení zákonem stanovené formy s přílohami.

Dalším nebezpečím, které insolvenční řízení přináší je spojeno se snahou uspokojit svou pohledávku v co možná nejvyšší míře. Z tohoto důvodu se může stát, že věřitel přihlásí nadhodnocenou pohledávku, za kterou však zákon ukládá dosti vysoké sankce. Avšak tento problém řeší zákon sám, kdy dává věřiteli možnost dočasně neuplatňovat práva, s výší pohledávky spojená.

Posledním a v praxi dosti zneužívaným institutem je šikanózní návrh. Tento návrh je využíván zejména v oboru stavebnictví, kdy si firmy takto insolvenčním řízením vyhrožují. Zákonodárce však tuto možnost v zákoně reflektoval a učinil viníka odpovědným za škodu takovým návrhem způsobenou.

10 ZÁVĚR

Úpadkové právo v České republice prošlo za dobu své existence mnoha změnami, jejichž účelem bylo zejména posílení aplikovatelnosti v praxi. I přes velký počet úprav, kterými již neplatná úprava prošla, bylo nakonec nezbytné celé úpadkové právo rekodifikovat. Tato rekodifikace v podobě insolvenčního zákona, přinesla značné množství pozitiv. Hlavním přínosem však byla obecná schopnost dokázat rychle a efektivně reagovat na potřeby ekonomické praxe a společnosti. Úpadky se díky spotřebitelským půjčkám a kreditním kartám a úvěrům přesunuly z podnikatelské také na sféru veřejnou.

Úpadek je také ústředním pojmem insolvenčního řízení, neboť bez něj by jej nebylo. Dalšími významnými instituty jsou majetková podstat, moratorium, které nahradilo předběžné opatření, insolvenční rejstřík jako prostředek komunikace insolvenčního soudu s veřejností či případnými věřiteli a také samotný insolvenční soud. To vše jsou instituty, které ovlivňují celé insolvenční řízení a jeho průběh.

Přes množství pozitiv však nová úprava obsahuje i mnohá rizika, jejichž popsání bylo hlavním cílem této bakalářské práce.

Ta nejvýznamnější rizika byla jasně definována a to jak z pohledu dlužníka, tak z pohledu věřitele, čímž byl cíl splněn. Každé riziko je však možné nějakým způsobem eliminovat, snížit jeho možnosti výskytu. Některá eliminuje sám zákon, některým musí subjekty insolvenčního práva předcházet sami.

Zásadní riziko dlužníka, jehož řešení záleží na rychlosti a schopnosti reakce je spojeno je zahájení insolvenčního řízení. Samo zahájení může pro solventní subjekt přinést mnoho obtíží, neboť na veřejnost působí tzv. efekt zahájení řízení. Eliminovat rozsah škod, způsobených zahájením řízení lze eliminovat pouze okamžitým vyjádřením vůči podanému návrhu.

Druhého významné riziko, tedy odpovědnost za nepodání návrhu je jasně popsáno v zákoně, avšak jeho eliminace je dosti sporná – jaká je povinnost subjektů nepřetržitě zjišťovat stavu majetku a jeho zadlužení.

Se samotným zahájením insolvenčního řízení také nastávají rizika pro věřitele. V první řadě přihlásit pohledávku včas a přihlásit ji formálně bezvadnou. Eliminace těchto rizik je

jednoduchá a nikterak náročná. Pro prvé existuje určitý způsob monitoringu insolvenčního rejstříku a pro druhé dodržení zákonem stanovené formy s přílohami.

Dalším nebezpečím, které insolvenční řízení přináší je spojeno se snahou uspokojit svou pohledávku v co možná nejvyšší míře. Z tohoto důvodu se může stát, že věřitel přihlásí nadhodnocenou pohledávku, za kterou však zákon ukládá dosti vysoké sankce. Avšak tento problém řeší zákon sám, kdy dává věřiteli možnost dočasně neuplatňovat práva, s výši pohledávky spojená.

Posledním a v praxi dosti zneužívaným institutem je šikanózní návrh. Tento návrh je využíván zejména v oboru stavebnictví, kdy si firmy takto insolvenčním řízením vyhrožují. Zákonodárce však tuto možnost v zákoně reflektoval a učinil viníka odpovědným za škodu takovým návrhem způsobenou.

Práce popsala ty nejvýznamnější rizika. Vzhledem k omezení rozsahu práce a doby účinnosti insolvenčního zákona však nebylo v možnostech poskytnutí komplexního popisu veškerých rizik, tedy i těch „méně“ významných. Postupem času a zejména potřebami ekonomické praxe může v praxi dojít k potřebě nových úprav a s nimi souvisejícími vznikem mnoha dalších rizik, které bude třeba určitým způsobem reflektovat.

Věřím, že tato práce bude pro mnohé znamenat přínos a její výsledky budou moci být užity v praxi.

Seznam použité literatury

Publikace:

1. SCHELLEOVÁ, I. *Základy insolvenčního práva*. 1. vyd. Ostrava : Key Publishing, 2008. 322 s. ISBN 978-80-87071-88-5.
2. RICHTER, T. *Insolvenční právo*. 1. vyd. Praha: ASPI, Wolters Kluwer, 2008, 472 s. ISBN 978-80-7357-329-4
3. WINTEROVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní*. 5. aktualizované vyd. Praha: Linde Praha, a.s., 2008. 751 s. ISBN 978-80-7201-726-3
4. KOZÁK, J.; BUDÍN, P.; PACHL, L.. *Insolvenční právo aneb osobní bankroty začínají*. Brno: Rašínova vysoká škola s.r.o., 2008. 298 s. ISBN 978-80-87001-10-3.
5. KOZÁK, J.; BUDÍN, P.; PACHL, L; DADAM, A. *Insolvenční zákon a předpisy související. Nařízení Rady (ES) o úpadkovém řízení, Komentář*. Praha: ASPI, a.s., 2008, 928 s. ISBN 978-80-7357-375-1
6. Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (Insolvenční zákon)
7. Zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání
8. Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
9. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Internetové zdroje:

1. SŮRA, J. *Malí stavebníci mají bič na velké konkurenty – insolvenční řízení* [online]. 1. srpen 2008 [cit 29.04.2010]. Dostupné na WWW: http://ekonomika.idnes.cz/mali-stavebnici-maji-bic-na-velke-konkurenty-insolvenzni-rizeni-p8z-/ekonomika.asp?c=A080731_201656_ekonomika_abr.
2. SMETANA, J. *Stavební firmy se šikanují pomocí insolvenčního zákona*. [online]. 15. duben 2009 [cit 29.04.2010]. Dostupné na WWW: http://ekonomika.idnes.cz/stavebni-firmy-se-sikanuji-pomoci-insolvenčního-zákona-pjw-/ekonomika.asp?c=A090414_195836_ekonomika_dp.
3. *Insolvenční rejstřík* [online] 2010. [cit. 25.04.2010] Dostupné na WWW: <<https://isir.justice.cz/isir/common/index.do>>
4. *Insolvenční zákon* [online]. 2009. [cit. 25.04.2010]. Dostupné na WWW: <<http://insolvenzni-zakon.justice.cz/obecne-info-prevence-upadku/kratke-lhuty.html>>

5. Ročenky MSp [online]. 2009 [cit. 13.12.2009]. Dostupné na WWW:
<http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?j=33&o=23&k=3397&d=47145>
6. Základní rozdíly mezi starou a novu úpravou insolvence. *E-insolvence* [online]. [cit. 18.12.2009] Dostupné na WWW: <<http://e-insolvence.cz/novinky/>>
7. *Insolvence – úpadek a způsoby jeho řešení* [online]. 07.07.2009 [cit. 15.04.2010] Dostupné na WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/insolvence-upadek-opu/1000818/47945/>>

Seznam zkratek

INZS	zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (Insolvenční zákon)
ZKV	zákon č. 328/1991 Sb., o konkurzu a vyrovnání
OZ	zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
ObZ	zákon č. 528/1991 Sb., obchodní zákoník
Sb.	sbírky
č.	číslo
odst.	odstavec
písm.	písmeno
§ 75n	a následující paragrafy
tj.	to je
aj.	a jiné
tzv.	takzvaný
Kč	Korun českých
s.r.o.	společnost s ručením omezeným
WAN	internetová síť
LAN	lokální síť
SMS	služba krátkých textových zpráv
MMS	multimediální zpráva

Prohlášení o využití výsledků diplomové (bakalářské) práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č.121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce.
Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 5. května 2010

.....
Jakub Zubáň

B. Nikodéma 4481/9
70800, Ostrava

Seznam příloh

1. Přihláška pohledávky do insolvenčního řízení